

Przestępstwa karuzelowe i inne oszustwa w VAT
redakcja naukowa Irena Ożóg

Spis treści

Wykaz skrótów | str. 13

Wprowadzenie | str. 15

Rozdział 1

Karuzele podatkowe | str. 19

1.1. Definicja karuzeli podatkowej jako rodzaju oszustwa podatkowego | str. 19

1.1.1. Wprowadzenie | str. 19

1.1.2. Karuzela podatkowa - cechy charakterystyczne | str. 20

1.2. Uczestnicy karuzeli podatkowej i ich odpowiedzialność | str. 25

1.2.1. Wprowadzenie | str. 25

1.2.2. Znikający podatnik | str. 26

1.2.3. Bufor | str. 27

1.2.4. Broker | str. 28

1.2.5. Spółka wiodąca - organizator | str. 30

1.3. Towar jako nośnik VAT | str. 30

1.4. Gospodarcze uzasadnienie transakcji | str. 32

Rozdział 2

Dobra wiara i należyta staranność jako przesłanki prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego | str. 34

2.1. Wprowadzenie | str. 34

2.1.1. Administracyjnoprawna metoda regulacji prawa do odliczenia w kontekście przesłanek odliczenia | str. 34

2.1.2. Normatywne przesłanki pozytywne i negatywne prawa do odliczenia (w tym tzw. stare orzecznictwo) | str. 35

2.1.3. Dobra wiara i należyta staranność jako element subiektywizacji prawa do odliczenia | str. 37

2.1.4. Dobra wiara i należyta staranność na gruncie prawa cywilnego a dobra wiara i należyta staranność na gruncie prawa podatkowego | str. 38

2.1.5. Dobra wiara i należyta staranność w kształcie wypracowanym przez TS jako pojęcia prawa publicznego | str. 41

2.2. Dobra wiara i należyta staranność w orzecznictwie TS | str. 43

2.2.1. Przesłanki normatywne prawa do odliczenia w prawie unijnym | str. 43

2.2.2. Dobra wiara i należyta staranność jako przesłanka subiektywna prawa do odliczenia oraz jako element rozłożenia ryzyka pomiędzy odliczającym a organami podatkowymi | str. 45

2.2.3. Pozbawienie prawa do odliczenia jako wyjątek od podstawowej zasady istnienia tego prawa w kontekście rekonstruowania wzorca należytej staranności podatnika | str. 48

2.2.4. Przypadki badania dochowania należytej staranności i działania w dobrej wierze | str. 50

2.2.5. Warunki dochowania należytej staranności | str. 52

2.2.6. Dochowanie należytej staranności w kontekście rozkładu obowiązków pomiędzy podatników a organy fiskalne z uwzględnieniem kluczowej roli sądu krajowego przy ocenie dobrej wiary | str. 55

- 2.2.7. Wpływ orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na treść pojęcia dobrej wiary i sposób określania zakresu obowiązków do spełnienia przez podatników | str. 60
- 2.3. Warunki dochowania należytej staranności w wybranym orzecznictwie NSA i WSA - próba dokonania oceny zgodności z orzecznictwem TS i ETPCz | str. 62
- 2.4. Zakończenie | str. 67

Rozdział 3

Puste faktury | str. 68

- 3.1. Faktura jako podstawa obniżenia podatku należnego | str. 68
- 3.2. Podmiotowa i przedmiotowa wadliwość faktur | str. 72
- 3.3. Skutki posługiwania się "pustą fakturą" przez nabywcę towaru lub usługi. "Puste faktury" w orzecznictwie TS i sądów administracyjnych | str. 83
- 3.4. Konsekwencje "pustych faktur" u sprzedawcy - obowiązek odprowadzenia VAT | str. 114
- 3.5. Wystawienie "pustej faktury" - konsekwencje karne | str. 120
- 3.6. Korekta "pustych faktur" - poglądy orzecznictwa | str. 122
- 3.7. "Puste faktury" - postępowanie dowodowe. Wybrane problemy | str. 130

Rozdział 4

Firmanctwo | str. 137

- 4.1. Działanie pod cudzą firmą - istota firmanctwa | str. 137
- 4.2. Konsekwencje prawno-podatkowe prowadzenia działalności gospodarczej pod cudzą firmą | str. 145
- 4.3. Przestępstwo firmanctwa - przesłanki odpowiedzialności firmującego i firmanta | str. 151
- 4.4. Ocena wiarygodności kontrahentów, czyli jak ustrzec się przed nieuczciwymi podmiotami | str. 155

Rozdział 5

Pozorność transakcji - orzecznictwo i praktyka | str. 158

- 5.1. Wprowadzenie | str. 158
- 5.2. Normatywne przesłanki pozbawienia prawa do odliczenia ze względu na pozorność czynności podlegającej opodatkowaniu | str. 158
- 5.3. Znamiona pozorności czynności skutkującej pozbawieniem podatnika prawa do odliczenia podatku naliczonego i postępowanie dowodowe | str. 161
- 5.4. Zakończenie | str. 163

Rozdział 6

Nieważność czynności | str. 165

- 6.1. Nieważność umów według prawa cywilnego i prawa podatkowego | str. 165
- 6.2. Nieważność czynności prawnych a skutki w podatku od towarów i usług | str. 166
 - 6.2.1. Opodatkowanie nieważnych czynności oraz czynności niemogących być przedmiotem prawnie skutecznej umowy | str. 166
 - 6.2.2. Prawo do odliczenia podatku naliczonego w przypadku nieważnych czynności prawnych | str. 170
 - 6.2.3. Opodatkowanie podatkiem VAT czynności niemogących być przedmiotem prawnie skutecznej umowy | str. 177

Rozdział 7

Klauzula zakazu nadużycia prawa w VAT | str. 182

- 7.1. Wprowadzenie | str. 182
- 7.2. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania z Ordynacji podatkowej a VAT | str. 184

- 7.3. Konstrukcja normy wprowadzającej klauzulę zakazu nadużycia prawa do ustawy o VAT | str. 192
- 7.4. Zasada zakazu nadużycia prawa w zakresie VAT w orzecznictwie TS | str. 194
- 7.5. Zasada zakazu nadużycia w zakresie VAT w orzecznictwie polskich sądów administracyjnych | str. 198

Rozdział 8

- Świadczenia złożone jako uzasadnienie nadużyć | str. 203
- 8.1. Koncepcja pojęcia świadczeń złożonych | str. 203
 - 8.1.1. Przełomowe orzeczenia TS dotyczące problematyki świadczeń złożonych | str. 207
 - 8.1.1.1. Stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej | str. 207
 - 8.1.1.2. Odroczony termin płatności | str. 208
 - 8.1.1.3. Dostawa posiłków | str. 212
 - 8.1.1.4. Usługi świadczone przez podmioty trzecie dla bezpośredniej korzyści turysty | str. 217
 - 8.1.1.5. Program ochrony kart płatniczych | str. 219
 - 8.1.1.6. Podstawa opodatkowania jako kwota należna w konkretnej relacji zobowiązaniowej | str. 221
 - 8.1.1.7. Klasyfikacja usług informatycznych związanych z dostawą specjalistycznego oprogramowania | str. 222
 - 8.1.1.8. Układanie kabli światłowodowych | str. 223
 - 8.1.1.9. Usługa "parkuj - jedź" | str. 226
 - 8.1.1.10. Usługi sprzątania najmowanych powierzchni | str. 226
 - 8.1.1.11. Ubezpieczenie przedmiotu leasingu | str. 229
 - 8.2. Potrzeba konsumenta jako kryterium rozstrzygające | str. 238
 - 8.3. Zasada odrębnego opodatkowania VAT poszczególnych świadczeń | str. 241
 - 8.4. Obowiązek prawidłowej klasyfikacji towarów i usług ciąży na sprzedawcy | str. 247
 - 8.5. Problem z wyborem najkorzystniejszej oferty w zamówieniach publicznych | str. 249
 - 8.6. Neutralność podatku VAT jako naturalna przyczyna nadużyć | str. 251
 - 8.7. Opodatkowanie konsumpcji jako naturalna przyczyna nadużyć | str. 255
 - 8.8. Niejednoznaczne stanowisko sądów jako naturalna przyczyna nadużyć | str. 256
 - 8.9. Poszukiwanie środków na wykonanie budżetu oraz walka z wyłudzeniami VAT jako przyczyny nadużyć ze strony aparatu skarbowego | str. 257
 - 8.10. Świadczenia złożone w poszczególnych sektorach gospodarki | str. 263
 - 8.10.1. Świadczenia złożone w branży budowlanej i deweloperskiej - wybrane przykłady | str. 263
 - 8.10.1.1. Projekt wraz z budową | str. 264
 - 8.10.1.2. Zabudowy balkonów | str. 264
 - 8.10.1.3. Dostawa garażu wraz z lokalem/ budynkiem | str. 267
 - 8.10.1.4. Droga wewnętrzna, ruchome elementy budynku oraz wykończenie mieszkania pod klucz | str. 271
 - 8.10.1.5. Wybudowanie budynku i zarządzanie nim w ramach umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym | str. 274
 - 8.10.1.6. Dostawa okien wraz z montażem | str. 276
 - 8.10.1.7. Konserwacja obiektów wspólnot mieszkaniowych | str. 277
 - 8.10.1.8. Najem plus media | str. 282
 - 8.10.2. Świadczenia złożone w branży hotelarskiej i restauracyjnej | str. 286
 - 8.10.3. Świadczenia złożone w branży finansowej | str. 292
 - 8.10.3.1. Karty paliwowe | str. 292
 - 8.10.3.2. Obsługa kart płatniczych | str. 296
 - 8.10.3.3. Usługi zarządzania pożyczką lub kredytem | str. 301
 - 8.10.3.4. Konwojowanie i cash processing | str. 302

- 8.10.4. Świadczenia złożone w branży medycznej | str. 304
- 8.10.4.1. Dostawa sprzętu typu RTG, USG, tomograf itp. wraz z adaptacją | str. 304
- 8.10.4.2. Usługi medyczne | str. 310
- 8.10.4.3. Dostawa respiratorów | str. 312
- 8.10.4.4. Dostawa sprzętu - "podwójnego przeznaczenia" | str. 312
- 8.10.4.5. Dotacje na leczenie | str. 313
- 8.10.4.6. Dostawa instalacji gazów medycznych | str. 313

Rozdział 9

- Transakcje transgraniczne zachętą do nadużyć - eksport usług, WDT, eksport towarów | str. 321
- 9.1. Praktyczne problemy związane z ustaleniem miejsca świadczenia transgranicznych usług | str. 323
- 9.2. Limity zwolnień podmiotowych z VAT jako przyczyna nadużyć związanych z opodatkowaniem transgranicznych usług | str. 324
- 9.3. Preferencyjne opodatkowanie transgranicznych dostaw towarów zachętą do nadużyć i nieodzownym elementem karuzeli podatkowych | str. 325

Rozdział 10

- Odwrotne obciążenie a oszustwa w VAT | str. 328
- 10.1. Wprowadzenie | str. 328
- 10.2. Odwrotne obciążenie w prawie unijnym | str. 330
- 10.3. Odwrotne obciążenie w transakcjach krajowych w Polsce | str. 336
- 10.3.1. Zakres przedmiotowy mechanizmu odwrotnego obciążenia | str. 336
- 10.3.1.1. Towary objęte mechanizmem odwrotnego obciążenia | str. 336
- 10.3.1.2. Usługi objęte odwrotnym obciążeniem | str. 339
- 10.3.1.3. Jednolita gospodarczo transakcja | str. 345
- 10.3.2. Zakres podmiotowy mechanizmu odwrotnego obciążenia | str. 355
- 10.4. Ocena regulacji | str. 362

Rozdział 11

- Nieuczciwość kontrahenta: jak uniknąć negatywnych konsekwencji? | str. 368
- 11.1. Możliwość uniknięcia zaangażowania w transakcje karuzelowe - informacje i zalecenia Ministerstwa Finansów | str. 368
- 11.2. Weryfikacja praktyczna - co należy uwzględnić? | str. 374
- 11.2.1. Weryfikacja formalna | str. 374
- 11.2.2. Weryfikacja merytoryczna | str. 377
- 11.2.2.1. Gospodarczy sens uczestnictwa w transakcji | str. 377
- 11.2.2.2. Działalność operacyjna | str. 379
- 11.2.2.3. Procedury | str. 380

Rozdział 12

- Oszustwa podatkowe a odpowiedzialność karna i karnoskarbowa | str. 383
- 12.1. Wprowadzenie | str. 383
- 12.2. Podmiotowa odpowiedzialność karnoskarbowa za rozliczenia podatkowe spółek | str. 384
- 12.3. Zasady i podstawy prawne ponoszenia odpowiedzialności karnej i karnoskarbowej za udział w zorganizowanej grupie przestępczej wyłudzającej VAT | str. 386
- 12.4. Zasady odpowiedzialności karnoskarbowej za zaniżenie zobowiązania podatkowego w VAT (przestępstwo oszustwa podatkowego) - wybór orzecznictwa, stanowisko doktryny | str. 389
- 12.5. Zasady odpowiedzialności karnoskarbowej za nienależny zwrot VAT - wybór orzecznictwa, stanowisko doktryny | str. 391

12.6. Naganna praktyka wszczynania postępowań karnoskarbowych przed zakończeniem postępowania wymiarowego | str. 393

12.7. Korekta deklaracji podatkowej jako narzędzie pozwalające uniknąć odpowiedzialności karnoskarbowej | str. 396

12.8. Rola obrońcy w postępowaniu przygotowawczym oraz procesie karnoskarbowym | str. 402

Wykaz orzeczeń i pism urzędowych | str. 405

Bibliografia | str. 425

Autorzy | str. 431

Informacja pochodzi ze strony wydawnictwa